

ВІДГУК офіційного рецензента
доктора медичних наук, професора **Голяновського Олега Володимировича**
на дисертаційну роботу **Ярової Ірини Валеріївни**
на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина»
(наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»)

Науковий керівник: професор, доктор медичних наук, професор кафедри акушерства, гінекології та перинатології Національного університету охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика Горбунова Ольга Володимирівна

Серед багатьох факторів, що впливають на народжуваність, значна частка припадає на безплідний шлюб, який в Україні складає 12,0-18,0%. Основними причинами розвитку безпліддя є стрес, високий рівень дисгормональних порушень у репродуктивному періоді, значна частота запальних змін органів малого таза, несприятливий вплив екологічних чинників, істотний рівень супутньої захворюваності тощо. У структурі жіночого безпліддя матковий фактор складає 20-30%. Незалежно від причини, в основі безпліддя маткового генезу лежать порушення процесів імплантації ембріона в середині лютеїнової фази менструального циклу на стадії бластоцисти, пов'язані з патологічним станом ендометрія.

Попри значні успіхи в дослідженні впливу хронічного ендометриту, гіперплазії та поліпів ендометрія на виникнення жіночого безпліддя, багато питань діагностики та лікування даної патології, ще далекі від остаточного вирішення.

Проведене дисертантом дослідження надало можливість встановити: в порівняльному аспекті у більшості жінок з безпліддям на тлі патології ендометрія, імуногістохімічно був верифікований хронічний ендометрит – 77,7%. При розгляді структури причин патології ендометрія було встановлено, що найчастіше жінки мали поєднані причини маткового безпліддя. Насамперед, зустрічалось поєднання хронічного ендометриту з поліпами та гіперплазією ендометрія. Аналіз доплерометричних параметрів свідчив про наявність гемодинамічних порушень у пацієток основної групи та групи порівняння, де показники ІР та ІІІ в маткових артеріях мали більш високі значення у порівнянні зі здоровими жінками контрольної групи до початку лікування. В результаті оцінювання мікробіому піхви в групах дослідження було виявлено статистично значиме зниження або повну відсутність *Lactobacillus* spp., частка яких повинна становити понад 80% від загальної бактеріальної маси за

нормального мікробіоценозу піхви, в той час як в контрольній групі у жінок переважав морфотип *Lactobacillus* spp. В результаті оцінювання експресії рецепторів до стероїдних гормонів в ендометрії жінок з безпліддям на тлі патології ендометрія, в період передбачуваного вікна імплантації встановлено певні особливості, а саме, зміщення піка експресії естрогенових та прогестеронових рецепторів та збільшення експресії рецепторів порівняно з нормальним ендометрієм. Запропонований комплексний підхід до ведення пацієнток з безпліддям на тлі патології ендометрія (хронічного ендометриту, поліпів ендометрія, гіперплазії ендометрія) дозволив усунути або зменшити ознаки хронічного ендометриту на етапі прегравідарної підготовки.

Результати проведеного дослідження було впроваджено в навчальний процес кафедри акушерства гінекології та перинатології НУОЗ України імені П. Л. Шупика та оприлюднено на науково-практичних семінарах і конференціях, зокрема, з міжнародною участю, і висвітлено у 11 наукових працях, з них 5 – у наукових статтях, одна з них в іноземному науковому фаховому виданні, зареєстрованому у країні ЄС (Польща), та 6 – в тезах.

Отримані дані є результатом самостійної роботи дисертантки. Авторкою особисто проаналізовано наукову літературу. Також нею проведено формування груп спостереження. Самостійно проведено їх клініко-лабораторне обстеження, виконано забір і підготовку біологічного матеріалу з наступною обробкою та аналізом запису. Особисто описано і проаналізовано результати дослідження, а також здійснено статистичну обробку отриманих даних. Авторкою особисто написано всі розділи дисертації. Наукові положення, розробки прикладного характеру, висновки та практичні рекомендації, що виносяться на захист, одержані автором самостійно і висвітлені в опублікованих працях.

Аспіранткою Яровою Іриною Валеріївною здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, вона оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Таким чином, дисертаційна робота Ярової І.В., подана на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»), присвячена актуальній проблемі сучасного акушерства та гінекології, є закінченим науковим дослідженням, містить нові положення і нові науково обґрунтовані результати, що, в цілому, розв'язують важливе науково-практичне завдання – персоналізацію ведення жінок з безпліддям на тлі патології ендометрія під час прегравідарної підготовки.

Виходячи з актуальності, об'єму та рівня досліджень, наукової новизни результатів, теоретичної та практичної цінності отриманих даних, об'єктивності та обґрунтованості висновків, беручи до уваги особистий внесок здобувача, дисертаційна робота Ярової Ірини Валеріївни «Персоналізація ведення жінок з безпліддям на тлі патології ендометрія під час прегравідарної підготовки» повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 № 44, та наказу МОН України від 12.01.2017 № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації» і може бути представлена до офіційного захисту, а її авторка Ярова І.В. повністю заслуговує присвоєння наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 222 «Медицина» (наукова спеціальність «Акушерство та гінекологія»).

Офіційний рецензент:

доктор медичних наук

завідувач кафедри акушерства

та гінекології №1

НУОЗ України імені П. Л. Шупика

професор

Олег ГОЛЯНОВСЬКИЙ